

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:
(Щіна 1. прик. в таборі 3 ф.)
" поза таб. 4 ф.)
На місяць в таборі . . 25 ф.
поза табор. 30 ф.
На 3 місяці в таборі 75 ф.
" поза таб. 90 ф.

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛЮ.

Видає „Видавниче Товариство імені В. Гринченка“.

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
in Wetzlar.

Ч. 56. (юз).

Неділя, 12. серпня 1917.

Рік III.

На порозі четвертого року війни.

Сумні річницю обходить зараз увесь світ. Якраз минає три роки від хвили вибуху кривавої, жорсткої війни народів, якої не знала досі історія людства. Всі рахунки та пророцтва учених, котрі впевняли світ, що така велика війна не може довше тривати, як кілька місяців, бо не хватить ні людей, ні гроша,—оказались так само неправдивими, як і всякі інші пророцтва в цій війні. І так мусіло стати ся з хвилою, коли війна вже по кількох місяцях стала прибирати характер війни народної, де один проти другого стали виступати не поодинокі армії, а цілі союзи народів. Пожар, що вибух у серці Європи, почав своїми ~~захопленнями~~ захоплювати чим раз то нові держави—більші й менші, поки не перемінився в загально-світове море огню. В цій огню кілька невеличих держав, які досі зуміли зберегти свою нейтральність, являють ся лиш малими, майже невидимими островами. Страх переймає, коли згадаєш, скільки життя людського та всякого добра пропало в цім пожарі. Міліони людей, і то в найкращім розцвіті життя, лягли в могилу, а скільки лишилось неалічим калік! Цілі держави, як Бельгія, Сербія, Чорногора та Румунія в дійсності перестали, як держави, існувати. Цілі городи та села зі своїми мешканцями щезли з лиця землі, лишили ся лиш їхні назви. Тисячі дорогоцінних кораблів—воєнних, торговельних, що лутили колись Европу зі світом, вкрили дно океану. Упала торговля, що давала хліб міліонам людей, а біда та голод заглядають вже до хат навіть колись дуже заможних та багатих. Отже сумні наслідки дотеперішньої війни.

Чи те страшенне горе зуміло вже переконати світ, яким великим злом, яким нещастям для людства є ця війна? Чи переконали ся за цих три криваві роки вже всі воюючі народи, що даліше продовження війни може принести їм лише руйну?

На превеликий жаль мусимо еказати, що й так довгий час не вілчива ще всіх народів, властиво їх проводирів, з воєнної гарячкою. Ще й досі кричать

англійські та французькі міністри, що так довго будуть вести війну, доки в прах не розіб'ють Німеччини. А що не мають настільки сили, то мештають ся все за новими союзниками. Був час, коли воїни всю свою надію покладали на Румунію й Грецію, а коли та надія їх завела, стали дурити себе й других великою англійсько-французькою офензивою. Бачили ми ту офензиву в минулім році, до котрої прилучився Брусілов зі своїм міліоновим військом. Крім кільканадцяти відбитих сіл не зискали Французи більше нічого.

І знов розпочалися на французькім фронті довготривалі весняні приготовання до сього-річної великої весняної офензиви, котра мала принести остаточне рішення й кінець війни. Але й ся офензива, хоч ведена так великими силами й при таких великих жертвах, скінчила ся тим самим, що торішня офензива... Під впливом тих неудач у Французвів стали опадати руки, і щоби знов піднести упадок духа, французьке правительство зачинає показувати пальцем на Америку, як одинокий спосіб ратунку. І так без кінця туманяє себе й світ французькі та англійські імперіалісти, жадаючи все нових жертв від своїх народів та голосачі перед світом, що вони ведуть війну не для підбоїв, а в імя людства, культури, та навіть в інтересі самого німецького народу.

А тимчасом, в міру того, як війна продовжується, виходять на світло деякі факти, котрі будучим історикам послужать як цінний матеріал на доказ, що розпочав та продовжував свою різню народів. І так перед кількома днями, почули ми з уст французького міністра Рібо потвердження слів нового німецького канцлера, що Франція заключила з бувшим російським царем тайний договір, на основі якого Франція мала не лише загарбати від Німеччини Ельзас-Льотарінгію, але також всю землю німецьку, положену по лівім березі Рейну, щоби створити в неї ніби-то незалежну державу. Так в дійсності виглядає „оборонна“ війна французького правительства, як це вже раз стало ся, то та конференція була би великим кроком наперед до міра.

По волі дозріває мир, а поки що війна веде далі своє діло:

лише, що російське революційне правительство, знаючи про всі тайні договори французького правительства з бувшим царем, не тільки й досі мовчить, але в ім'я завойовницьких планів французьких імперіалістів гонить, як колись цар, народи Росії в кривавий бій.

І хоч кругом нас гудуть гармати, а світ весь потонув у власній гарячці, є на щасті люди, які роблять вже від довшого часу всякі зусилля, щоб цей світовий пожар погасити. „Мир без анексії (загарбань) і воєнних відшкодовань“—отсіє гасло, кинене свого часу Вільзоном, вже давно лунає і хоч по волі, але постійно єднає собі, що день більше прихильників. Та формула мира найскоріше прийнялась у молодій революційній Росії, де народи, піднімаючи революцію й скидаючи в себе царське ярмо, жили тією надією, що революція принесе їм не лише свободу, але й скорий мир. По волі прийшла черга на Німеччину. Німецький народ уставив своїх депутатів та нового канцлера заявив цілому світові, що й він бажає мира без анексії та веде лиш оборонну війну. Значить, Росія та осередні держави зійшлися вже на спільній точці, і до порозуміння між ними не повинно стояти вже ніяких перешкод. На жаль так не є, бо союзники Росії, Франція та Англія, не думають поки що звіратися своїх завойовницьких планів: Франція все ще мріє про Ельзас-Льотарінгію, а Англія про цілковите розбиття Німеччини, щоб раз на все побуті ся небезпечною для себе конкурента в торговлі. Чи скоро ті два народи переконаються в безцільності дальншого воювання та приймуть звісну формулу мира,—покаже найблища будущість. Поки що 9. вересня (сентября) мають зібрати ся на мирову конференцію в Штокгольмі соціалісти воюючих держав, на котру згодились вже явитись також соціалдемократи французькі та англійські. Коли та конференція дійсно удала ся й коли не стануть її знов на перешкоді французьке та англійське правительства, як це вже раз стало ся, то та конференція була би великим кроком наперед до міра.

І як би там війна не скінчилася для воюючих держав, ми, стоячи на порозі четвертого року війни, можемо вже нині сказати, що жертви, які український народ поне в цій війні, не пропали для нього марно.

С. К.

Братя! цитте-но,—ува!..
Те, що маю Вам сказати,—
Важна річ людського блага...
Тільки як, з чого б почати?..
Ну, та вже там, як зумію,
Свою думку передам,—
І—таю в душі надію—
До вподоби буде Вам.

Братя! стукнуло три роки
Як реве, кипить війна.
Скільки лиха та мороки
Натворила нам вона!
Лихо скрізь зустрінеш нині,
Хоч всю землю обиди...
І нашим браттям на Волині
Теж пришлось зазнати біди.

Сторона, колись весела,
Мов пустиня вигляда...
Там жіноцтво лиш та діти,
А батьки їх, як і ми...
Ну, та що тут говорити?..

ВІЙНА.

(Звідомлення осередів держав).

На західній фронті у Фландрії почався новою барабанний огонь з наступом Англійців коло Ньюпорту, який відперли Німці дні 8. серпня. Тє саме було коло Іпери. Англійські перші позиції розбито німецькими гарматами, цілу околицю знищено так, що з цвітучої країни лишилися тільки ями, заповнені болотом та багнами.

На східній фронті Росіяне зайняли становище на своїй границі здовж Прута та на схід від Чернівців і ставлять сильний опір. В Молдавії вони наступають в долині Кассіну та на північ Фокшані. На південні від Фокшані армія Макензена зайняла їх позиції, вважаючи 50 офіцерів і 3.300 солдатів у полон і 17 гармат. Цей наступ має велике значення для цілої компанії в Молдавії.

Зі Штокгольму доносять, що на розказ Корнілова заряджено евакуацію дороги Ламенець Подільський-Проскурів і перенесено великі лазарети з Проскурова до Кішінєва. Вся людність Хотина мусіла опустити околиці твердині. Наслідком уступлення Росіян в Буковину почалася евакуація Молдавії.

На інших фронтах не було важливих боїв.

3 таборового життя.

— Т-во „Українське Мистецтво“. 29. липня мади відбути ся чергові загальні збори т-ва, але тому що багато членів його відходило на роботу, а залишились тільки активні члени, то ухвалено справи загально-товариські відкладти до слідуючих зборів. Запомогову ж касу т-во ухвалило припинити на необмежений час.

6.

— Т-во „Січ“. Вправи гімнастичні, які мали відбутися 4. серпня на таборовій площа, не відбулися завдяки тому, що велика скількість т. т. січовиків заняті була на роботі поза табором.

2. серпня відбулося засідання Огамії Старшини. По приняттю виключення декількох членів Отаманна Старшина радила надстатутом. Слідуюче зібрання в цій же спорів відбулося 7. серпня, продовження якого перенесено на 8. серпня на 3. годину по обіді, але ж через те, що більшість членів Огамії Старшини були заняті, засідання не відбулось.

6.

— Музично-Драмат. т-во ім. М. Лисенка. 5. серпня відбулися чергові загальні збори т-ва, предметом нарад на яких було: звіт старого заряду, вибір нового заряду й вільні внесення.

Збори відкрили голова т-ва Д. В-шик при участі 45 членів. По відчитанню протоколів двох надзвичайних зборів і одного звичайного, давали звіти з двохмісячної діяльності голова т-ва і учителі гуртків.

За два місяці діяльності т-во уладило в таборі 7 вистав і два концерти, а на робітничих командах—3 концерти.

Після звітів були вибрані деякі нові члени до виділу т-ва.

На вільних внесеннях були погоджені дрібні справи т-ва, після чого збори були закриті.

В-шик.

— Театр. В неділю, 5. серпня с. р., Драмат.-музичне т-во ім. М. Лисенка

виставило жарт на 3 дп А. Володського „Панна Штукарка“. Визведена в цій п'єсі молоденька панночка, яка щиро віддається праці для бідного народу тим часом, як окружение, в якому вона опинилася, на словах вібітої й громадяне й ширі Українці, а в дійсності „публіка“, якоже панна Штукарка. Лякаючи свого діда Лободу мітінгами та революційними промовами, вона нахиляє його до поступу, так що він врешті признає потребу помочи селянам, хоч і не зовсім, бо дуже вже бойтися ся мітінгів. А знайомих пана Лободи—Шелягів, яких хвалив Лобода, як щиріх громадян, ловить Штукарка на самих гідних учинах в той спосіб, що наймається ся до них служницею.

Песа вибрана досить влучно, особливо на теперішні часи. Товариші виставкою були задоволені й вітали т.т. артистів гучними оплесками.

Виконання пісні т.т. артистами було загалом мілаве. Така пісня слід відігравати швидко, жзвово, бо інакше вона губить свою цікавість. Помітно було зле приготовлення ролі, що торкається рухів, міміки й цілої поведінки артистів. Особливо це можна сказати про т. Кучеренка, якому ролі панночки в I. дп не вдала ся. Так і видно, що йому не було показано, як слід держати себе під час разом з дідом. Так, наприклад, сільця, на який вона зирається вискочити, щоби держати пробну промову, бере так обережно, неначе це була якесь ніжка, хрупка й дуже коштовна посудина. Шкодило вражіння такоже, що т. Кучеренко страшенно скоро говорив, проковтуючи закінчення слів і фраз. Натомість в II. I III. дп роль панночки, перебраної за служницю, т. Кучеренкові вдала ся дaleко краще.

Що до решти артистів, то роль виконані добре, хіба що заслабі були т.т. Д. Волошин (гість) і Добропольський (Уста).

О.

— Т-во „Український Клуб“. У понеділок, 6. серпня 1917. р., відбулися загальні збори членів т-ва „Український Клуб“ з таким днемнім порядком: 1) читання протоколу, 2) звіт управи й ревізійної комісії, 3) звідомлення рахункове за липень, 4) розділ зиску і 5) вільні внесення.

По приняттю протоколу з попередніх загальних зборів і вислуханню звітів і рахункового звідомлення збори засталивалися ся довший час над розділом зиску, якого було, разом з нерозподіленими коло 70 мар., за червень,—311 мар. 92 фен. Цю суму розділено так:

В запасний капітал	61 92
На волинські школи	120—
На Національний Фонд	30—
На т-во „Воля“	10—
На хорих на груди в лазареті	15—
На запомогу членам управи	75—
Разом	311 м. 92 ф

Прійнято постанову на будуче з чистого зиску відраховувати: 20% в запасний капітал і 5% на т-во „Воля“. По скінчення виборів порушено ще деякі справи, а саме: перевідгляд спису членів т-ва в цілях виключення неорганізованих, прийняття учнів до книговодства й ін. За північ часом збори зачленено.

О.

— Т-во стар. бар. ін. І. Мазепи. В середу, 8. серпня с. р., т-во відбулося загальні місячні збори зі слідуючим денним порядком: 1) відчитання протоколу, 2) звіт скарбника й бльокових, 3) біжучі справи і 4) вільні внесення.

Збори відкрили голова т-ва т. Пан в присутності 25 членів. Збори ухвалено відчити протоколу

за браком часу залишити до слідуючих зборів. Скарбником т. Зрим подано звідомлення про стан каси за липень місяць. Потім бльокові старші подали звіти з місячної діяльності бльокових гуртків, з яких т-во довідалося, що по бльоках все гаразд і в деяких бльоках провадилися (старшими бар.) читання.

При біжуках спрах т-во прийняло прогрет свого патрона, славного Гетьмана Івана Мазепи, від члена Д. Л-вича, *котрий своїми руками гарно намалював його. Голова від ім. т-ва склав щиру подяку т-ові Л-овичів за його жертву, за пошану свого т-ва й почуття до наших славних героїв.

Потім т-во ухвалило за портрет зробити раму, зашкілти й поставити його в канцелярії т-ва.

На вільних внесеннях обговорювалися адміністративні справи, а також організаційне життя т-ва. По виясненню всіх справ збори закрилися.

II-ос.

ЖЕРТВИ.

На будову пам'ятника попер. тов.

Ком. № 3850. Скачев—2 м. 65 ф., Скляр—2 м., Прокопенко—2 м., Зинькович—1 м., Куниця—1 м., Кучовський—1 м., Кривич—1 м., Шам—1 м., Шуца—1 м., Капустенко—50 ф., Кирич—50 ф., Салівон—50 ф., Саратів—50 ф., № 736—50 ф., Снідерюк—50 ф., Кичунський—50 ф., Цибуля—50 ф., Затушенко—50 ф., Краваш—50 ф., Верумсько—50 ф., Білій—50 ф., Ляшко—50 ф., Олізер—50 ф., Кургак—50 ф., Степаненко—55 ф., Пестич—30 ф., Половий—30 ф., Тищенко—25 ф., Ковальченко—25 ф., Кульменко—20 ф., Кінта—20 ф., Корчинський—20 ф., Кравець—20 ф., Керименко—20 ф., Білій—20 ф., Стороус—20 ф., Мараховський—10 ф., Руденко—50 ф., Півласенко—50 ф., Калюжний—50 ф., Шишко—50 ф., Чистюк—20 ф.

Разом 25 м. 50 ф.

Ком. № 3127. 7 м. 50 ф.

Ком. Belecke № 1934. Мусієнко—50 ф., Полящук—50 ф., Діткін—50 ф., Жаловський—1 м., Бородин—50 ф., Лукинів—50 ф., Кучеренко—50 ф., Школяренко—1 м., Семонюк—20 ф., Марченко—60 ф., Трубач—50 ф., Вондаренко—50 ф.

Разом 6 м. 80 ф.

Омеляненко Іван. 1 м.

Ком. Frischborn. Я. Кавун—1 м., М. Чигрин—1 м., М. Сидоренко—1 м., А. Корінь—1 м., К. Павлів—1 м., Г. Дачко—1 м., І. Самборук—1 м., Ф. Польшук—1 м.

Разом 8 м.

Ком. Schellenhausen. П. Шалейко—25 ф., Я. Шаповалів—25 ф., П. Кондратюк—25 ф., Ф. Мелник—25 ф.

Разом 1 м.

Ком. № 10920. Боряк—50 ф., Зеленський—50 ф.

Разом 1 м.

Семен Конько. 50 ф.

Ком. Kloster Thron № 10333. Г. Тарабенко—50 ф., П. Матюненко—30 ф., П. Панченко—35 ф., С. Додонів—35 ф., А. Човенко—30 ф., М. Пасіченко—30 ф., П. Личевський—30 ф., Ч. Господарчук—60 ф.

Разом 3 м.

Ком. № 783. Л. Карпенко—1 м., Д. Дяченко—1 м., А. Швачеч—50 ф., Г. Малієв—15 ф., З. Куцій—50 ф., В. Школьний—50 ф., А. Дроздів—50 ф., С. Макаренко—20 ф., Д. Збруй—10 ф., Ф. Орликівський—10 ф.

А. Загрій—20 ф., С. Клименко—10 ф., О. Харковчук—20 ф., М. Фитиненко—5 ф.

Разом 5 м.

Ком. Hettenhausen. Горбань—50 ф., Мороз—50 ф., Ф. Кузьменко—50 ф.

Разом 50 ф.

I. Горбань—50 ф., А. Грицюк—50 ф.

Разом 1 м.

Ком. Eppelrod. Д. Пивовар—50 ф., Г. Букша—50 ф., Т. Мартинюк—50 ф., П. Вівчар—50 ф., А. Деревянка—50 ф., С. Ярошенко—50 ф., І. Крюковський—60 ф., С. Мильченко—70 ф., А. Дядюра—50 ф., Ф. Курсин—1 м. 50 ф., І. Кравченко—20 ф., П. Романенко—50 ф., П. Овінчуць—50 ф.

Разом 8 м.

Ком. Almus, № 11743. В. Семенчук—50 ф., М. Равський—50 ф., К. Синявський—50 ф., С. Повух—50 ф., Л. Лавренко—2 м., Я. Прокопенко—50 ф., М. Бедларський—50 ф.

Разом 5 м.

Ком. Siegen, № 2610. 6 м.

Переписка Редакції.

Ком. Allendorf. Ваші гроши 1 м. 80 ф. одержано й розділено на призначенні Вами фонди.

Товариші!

Про всіх жертв, котрі від нас наджалює, ми Вас повідомляємо через нашу часопис. Особисто не повідомляємо нікого, так що за своїми жертвами слідіть у наші часописи.

До т-ва „Правда“ імені Т. Шевченка, ком. Grube Jino.

Т-во „Воля“ повідомляє, що прислані Вами жертви на ббліотеку т-ва „Воля“, 4 м. 80 ф., одержані, за що т-во складає щиру подяку. Бажаємо Ваші бути членами т-ва „Воля“ принято до відома і адреси Ваші передані Губернським Гурткам.

У вівторок, 14. серпня,
відкривається ся друга сесія засідань
НАРОДНОЇ РАДИ Української Громади
у Вецлярському таборі.

ТЕАТР.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР.

СЬОГОДНЯ, 12. СЕРПНЯ 1917. р.

Музично-Драматичним Товариством ім. М. Лисенка

буде виставлено:

„Борці за мрії“

(Кайн і Авелль)

Драм. ескіза сільськ. життя на 4 дп І. Тогобочного.

Початок рівно в 7. год. вечера.

Ціни на вступ: 1-й ряд 80 ф., 2-й 65 ф., 3-й 50 і решта 40, 30, 20, 15 і 10 фен.

Перед початком і в часі антрактів грає духовий оркестр під орудою т. Антон'єнка.

З друкарні „Союзу Визволення України“ в таборі Вецляр.

Це Ви знаєте й самі...
Уявіть же, добре люде,
Стан життя отих дітей...
Лихо там панує всюди,
І гнітить нужда людей...
Що немає у них хати,
Що Ім хліба не хвата,—
Про це годі вже й казати:
В нас зовсім не та мета.
Окрім хліба тії діти—
Треба знать, товариши—
Потребують ще й освіти,—
Себто хліба для душі.
Там уже відкриті й школи,
Є якісні учителі,
Та цього ще недоволі
Для просвіти взагалі...
Щож подіють бідні діти
Без порадника-отця?
Ім нема за що купити
Навить того олівця.
А папір, перо, чернило?
Вже не кажем про книжки...
Обміркуйте ж цес діло,
Дорогій земляки!
Наші браття на Волині
В неспокійний отсєч час,
При лихій, тяжкий годині
Чають помочі від нас.
Оправдаймо ж уповання
Не чужих для нас людей!
Прикладім усі старання,
Щоб дать поміч для дітей.
Браття! в кого благородні
Тільку в серці почуття,
Дорогі кому народні

Справи спільногого життя,
Хто для рідного народу
Хоче благо створить—
Отже в тепер нагода
Свою щирість проявить.
Памятайте, браття милі,
Що весь світ глядить на нас,
Хай же кожен в цьому ділі
Прийме участь в добрий час
І до спільної скарбниці—
На книжки, на те, на се—
Феник—лепту удовиці—
Нехай кожен принесе.
Нам в того не багатії,
Що той феничок для нас?
А волинським вбогим дітям
Знадобить ся він як раз.
Ви не думайте, що буде
Ваша жертва незначна:
Будьте певні, добре люде—
Принесе користь вона!
Хай там жертва їй невелика,
Та не в сумі дут вага:
Добра воля чоловіка
Й щирість, браття, дорога!

* * *

Свое слово я кінчу...
О, невже ж таки його
На буй-вітер випускаю?
Ні, не може бути цього!..
Марним покликом в пустині
Не замруть мої слова:
Ще на нашій Україні
Щирість братня живі!

8 серпня 1917. р. К. Я.

Край і військо стають при Центральній Українській Раді.

Українці в головці штабі. „Русская Воля“ з 8. липня н. ст. доносять: Українці—офіцери, урядники й солдати головного штабу на загальних зборах постановили: привітати універсал Української Центральної Ради, признавши його справжнім висловом домагань української революційної демократії. Українську Центральну Раду—голосити ся в резолюції—ми признаємо за свою тимчасове правительство автономної України й заявляемо, що всіма силами будемо бороти ся і боронити волю українського народу.

Українці егерського, семенівського й ізмайлівського гвардійських полків. „Русская Воля“ з 6. липня н. ст. доносять, що Українці запасних батальйонів гвардії егерського, семенівського й ізмайлівського полків, зібрані п'ятого липня нового стилю в маніжі егерського полку, постановили: війська силами підтримувати волю українського народу, висловлену в універсалі, виданім Українською Центральною Радою.

Зорганізовані солдати й офіцери винницького гарнізону (на Поділлі), зібрані на вічу в городському театрі, в числі звиш 2000 душ, ухвалили такі постанови: Признаємо Український Військовий Генеральний Комітет найвищою нашою законною владою і завсіди та всюди будемо виконувати його розпорядки. Признаємо Українську Центральну Раду найвищою установою на Україні та правомочною вести всі справи України. Всі постанови Українського Зіду у Київі дні 5, 6, 7, 8. мая с. р. повинні бути висловлені тимчасовим урядом негайно та всі постанови ми обовязуємо ся піддержати активно. Всік виступи проти українського розвитку, з

якої б не було сторони, будемо уважати за провокацію людей чи груп—прибічників старого режиму, й будемо усікими способами в коріні їх здушувати. Голова Струмінський. Товариш голови зборів В. Дудич („Р. Г.“ 30/VI).

Збори Українців-солдатів і медичного персоналу 137. полевого запасного шпиталю в дні 12. червня 1917. року ухвалили послати шире привітання Українській Центральній Раді і яко справжньому представникові всього українського народу й висловити свою певність, що Центральна Рада за допомогою свідомого селянства та робітництва, опираючи ся на національній війську, не піде на компроміс, а вірним шляхом рішучою боротьби за наші права негайно приведе Україну до Українських Установчих Зборів і утворення національно-територіальної автономії України, з якою будучим російським Установчим Зборам прийде ся рахувати ся, яко з доконаним фактом. („Р. Г.“ 30/VI).

Збори харківської Губернської Ради з 11. червня вітають поповнену представниками війська й селянства Центральну Раду, цілком підлягають її напрямок діяльності та признають її своїм тимчасовим урядом. Голова Ради Рубас. („Р. Г.“ 6/VII).

Кремінчуцьке земське зібрання (на Полтавщині). Як доносять „Р. Г.“ з 14. липня н. ст. під датою 12. липня з Кремінчуга, надзвичайне земське зібрання, признавші універсал і Центральну Раду органом правительственної влади, асигнувало до розпорядимости Ради 15.000 рублів.

Золотопоскі новітєве земство (на Полтавщині) прийняло подібну

постанову, як і кремінчуцьке, й так само асигнувало до розпорядимости Ради 15.000 руб. (Р. Г.).

Лубенські новітєве земські збори, маючи на увазі, що тимчасовий уряд відхилив домагання Української Центральної Ради в спріві автономії Україні, нарушивши право українського народу на національне самовизначення, протестує проти такої постанови тимчасового уряду й заявляє, що призывает Центральну Раду за найвищу українську громадську установу, за єдину виразницю волі й потреб цілого українського народу та вважає своїм обовязком підтримувати Центральну Українську Раду в усіх II заходах. Голова зборів Климов. („Р. Г.“ 30/VI).

Полтавська Повітова Шкільна Рада на своїх зборах 4. червня одноголосно ухвалила вітати Українську Центральну Раду, яко єдиний правомочний орган українського народу й підтримати всі заходи Ради до здобуття прав українському народові. Голова зборів Я. Стенька. („Р. Г.“ 30/VI).

Другий український селянський зізд на Чернігівщині щиро вітає Українську Центральну Раду, яко єдину виразницю волі українського народу й разом з тим прилучає свій голос що до домагань, висловленіх Українською Центральною Радою перед тимчасовим урядом. Президія зізу. („Р. Г.“ 6/VII).

Остерський повітовий український зізд на Чернігівщині, як доносять „Р. Г.“ в 12. липня н. ст., ухвалив отсі резолюції: 1. Автономія України у федераційно-республіканській Росії. 2. Призnanie Центральну Раду тимчасовим пра- вительством у межах України та прилучені до універсалу, а 3. в земельній справі прийнято ухвалили всеукраїнського зізу. Місцевому комісарові Повітощому висловлені недовіре.

Катеринопольська й гусаківська волості. Ми, Українці, громадяне й козаки катеринопольської і гусаківської волостей звенигородського повіту (на Київщині), зібралися 15. червня на віче, з великою радістю вислухали й прийняли універсал; щиро дякуємо Центральній Раді за II заходи й кажемо, що ми будемо, силами підтримувати II, яко наш тимчасовий уряд. З дорученням громадян комісар катеринопольської волости Поліщук. („Р. Г.“ 6/VII).

Член всіх організацій і. Яготина на Полтавщині 14. червня на загальній черговій зібранию, обміркувавши універсал Української Центральної Ради до українського народу, ухвалили прилучити ся до Української Центральної Ради й виявити її свою повну покірність і свою повне довіре, підтримуючи її до того часу, поки вона буде захищати інтереси люду України в демократичні напрямку. („Р. Г.“ 6/VII).

З Амура (східний Сибір). Член амурської Української Громади Василь Олександрович Яровий ділегується в Центральну Українську Раду та в інші українські громади привітати від усіх Українців-Амурців рідну Україну й заявити II представникам про те, що амурські Українці всіма силами та всілякими засобами будуть обстоювати саму найширшу автономію України й висловлюють ся рішуче за те, що

оголошенні автономії України повинно відбути ся „явочним порядком“, не чекаючи рішення. Установчі Збори, які повинні тільки вважати автономію України доконаною незмінною подію. За голову Ситницький. За радного писаря (підпис) в. р. („Р. Г.“ 30/VI).

Учні учителської семінарії в Кадіївці одеської округи, зібралися на окружний зізд, одноголосно постановили послати гаряче привітання Раді,—єдиному українському органові влади. Звертаємося з гарячим проханням пильнувати виконання наших постанов. („Р. Г.“ 30/VI).

B. C. B. U.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Конгрес національностей в Київі задля організації російської федераційної держави.

Українське пресове бюро в Берні сповіщає з Київ, 2. серпня: В слідуючих дніх липня ст. ст. буде отворений в Київі перший конгрес національностей Росії. На конгресі, уладжені Українською Центральною Радою, будуть брати участь більше як 20 національностей Росії. Кожда нація має право, без огляду на число людності і її політичне значення, мати 10 представників на конгресі. На дневному порядку стоїть організація будучої російської федераційної держави, далі установа границь кождої автономної одиниці (для кожного народу) і права національних меншостей та організація союза міст.

Як доносять „Русское Слово“, будуть брати участь: Фінляндці, Поляки, Естонці, Латиші, Литовці, Білоруси, Грузини, Жиди, Татари, Вірмени, Калмики, Башкіри, Сарті, Турки й грецькі народи.

Американська комісія в Київі.

Виславана американським правителством залишніча комісія приїхала до Київ, як доносять „Утро Росії“, щоби пильнувати ліній полу-дніово-західного фронту.

Бесарабія жадає автономії.

З Берна доносять „Пів-Парізен“ з Петрограду: З огляду на найближчу конференцію тимчасового пра- вительства в українськими представниками подав до відома жалітє Бесарабії тимчасовому правительству, що Бесарабія противиться ся зв'язанню II до України і жадає окремої автономії.

Україна, як нам відомо, не хоче чужої території, то її не думає за- гортає Бесарабії, опріч тих земель, які замешкують Українці, приміром

надморські краї бережні області до Дунаю від Акерману до Кілії, ябо околиці північної Бесарабії коло Хотина, заселені від давна Українцями. (Ред.).

Лагідність для населення східної Галичини.

З Відня доносять: Президент українського клубу Романчук вис прохання до військової канцелярії цісаря в нагоди здобуття Галичини й Буковини, щоби влади поводилися з українською людністю в найбільшою лагідністю з огляду на примусове положення, в якім найшлася людність під час російського панування. На це прохання одержав през. Романчук з цісарської канцелярії повідомлення, що цісар зараз з початку останньої офензиви в Галичині дав наказ відноситися до населення з прихильністю. Далі приказав цісар, що в новоздобутих областях Галичини й Буковини не можуть відбуватися засуди на основі воєнного права без судового слідства й суду та на будуче всі засуди смерті в боку полової армії мають бути предложені начальником армії.

Австрійський міністер заграницьких справ та України.

З Відня доносять дnia 6. серпня: Завтра в полуночі прийде австрійський міністер заграницьких справ і гр. Черній председателя українського клубу у Відні.

3 РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Нове міністерство в Росії.

Петроградська телеграфічна агенція доносять про склад нового міністерства Росії:

Президентом міністрів—міністер війни Керенський, провідником міністерства війни—Савінков, провідником міністерства мариніаки—Лебедев, міністром фінансів—Некрасов, який заступає президента міністрів в його відсутності; провідником міністерства фінансів—проф. Бернацький, міністром внутрішніх справ—Авксентієв, міністром заграницьких справ—Терещенко, міністром торговлі й промислу—Прокопович, міністром землеробства—Чернов, міністром робіт—Скобелев, міністром почт і телеграфів—Нікітін, міністром просвіти—академік Ольденбург, міністром судівництва—Зарудний, державним контролером—Кокошкін, міністром публічних робіт—Юренес; становище прокурора Синоду занесено, а на його місце став міністром віроісповідань—Карташов.

На першому засіданні намітила Керенський програму діяльності третього кабінету. Головна увага кабінету має звертатися до питань оборони краю й фінансів та на хазяйство. Керенський завівав членів кабінету подвоїти зусилля для переведення організації й укріплення влади та утвердження поодиноких галузей управи.

Терещенко з румунським послом Діаманді виїхав до головної квартири.

Що до складу нового міністерства, то увійшли до його, як бачимо, всі партії. окрім трьох давніх міністрів Керенського, Терещенка й Некрасова увійшли нові люди: Савінков—революціонер, який визначився як комісар тимчасового правління при останній офензиві, поборюючи деморалізацію у війську. Проф. Бернацький—спеціаліст у фінансових справах, належить до радикально-демократичної партії. Авксентієв—президент видлу селянської ради і член центрального відлу соціал-революційної партії. Прокопович—спеціаліст по хазяйству, председатель новозаснованої казахської комісії. Зарудний—популярний адвокат, оборонець у процесі Бейліса. Кокошкін—член центрального відлу кадетів, професор римського права та председатель видлу для вступних праць скликання Установчого Зібрания. Юренес теж належить до партії кадетів. Карташов—професор канонічного права, а Ольденбург—секретар Академії Наук, належить до католицької партії. Тільки Нікітін є соціал-демократ і має належати до большевиків?; він є адвокатом і шефом міліції в Москві. Церетель уступив на власне бажання зайнятися роботою в демократичних організаціях, щоби підпірати нове правительство.

Уявлення інтернаціоналістів.

Бюро Гаваса доносять з Петрограду: Наслідком липневих неспокій в Петрограді міністер справедливості дав розпорядок дnia 5. серпня уважнити двох членів Ради робочих і солдатів, провідників інтернаціоналістів, Українця Троцького і Луначарського.

Со також діяльність на користь централістичної республіки проти федераційного устрою (Ред.).

Підбурююча конференція в Київі.

Під проводом Керенського відбулася військова конференція, яка порішила, що скоріше війська дадуть себе убити, як мають відстути.

Думаємо, що ся постанова йде на шкоду українському війську, щоби його „смертними баталіонами“ здесяткувати і Україну позбавити сил, потрібних до застояння своїх прав. (Ред.).

Нові „мери“ диктатури Керенського.

„Морнінг Пост“ сповіщає з Петрограду: Керенський підписав декрет, в якім проголосував в цілій європейській Росії воєнний стан.

Змагання Корнілова серед армії.

Справоздавець „Біржевої часописі“ сповіщає з Хотина, що генерал-імпісус Корнілов робить розлучливі зусилля, щоби зберегти війські наступ на Поділлі. Він одержав від тимчасового правління всі

повновласті, щоби стримати офензиву центральних держав. Зараз прибули коло 800 політично певних агітаторів, вибраних самим Керенським з поміж Ради робочих і солдатів. Генерал Черемісов, або Корнілов промовляють до нових формаций і визивають війська до присяги, що вони дадуть себе скоріше убити, як мають уступити ворогові.

Досі утворено таких 168 баталіонів смерті з добровольців. Та все ще находитися багацько такого війська, яке опускає поле битви таємно в глибину краю, щоби там пробувати. Проти того поведення буде поступати ся, як прости зради. Утікачів з фронту буде завертати артлерією, скорострілами й кавалерією. Так порішила державна Рада воянна, щоби ратувати край і військо. Супроти того Корнілов, після завідомлення Рейтера, хоче поставити під військний суд 12 генералів, 452 офіцерів та кілька тисяч унтер-офіцерів і солдат.

Тайні договори царського правління.

Петроградська „Реч“ сповіщає: Рада робочих і солдатів порішила 406 голосами проти 180 оголосити тайні договори царського правління.

Доля російських генералів.

З Петрограду доносять „Біржеві Відомості“: Генерал Ерделі, комендант 11. армії, зістав пострілений ззаду в артилерійський спосіб і погиб.

Бюро Рейтера сповіщає: генерал Гурко зістав арештований. Найдено між паперами царя його заяву переданності цареві.

Генерала Половцева, коменданта Петрограду, та генерала Козакова спроваджено до Петрограду „для порядку“.

Радко Дмитров зложив нагальну команду 12. армії на півночі; на його місці став командиром генерал Парский.

Розвязання фінляндського сейму.

Петроградська телеграфічна агенція доносять: В Гельсінфорі проголошено розвязання сейму і розписані нові вибори таким способом:

Тимчасове правительство дістало адресу з дня 25. липня що до рішення сейму про виконування найвищої влади в Фінляндії. Після конституції має Фінляндія внутрішній автономія в границях правосильних відносин, які повстають між Фінляндією і Росією, а головні основи їх полягають в тім, що в обох державах влада спочиває на одній особі (царя). Наслідком устулювання останнього царя перейшли (?) повні, йому признані права великого князя Фінляндії на тимчасове правительство (?), яке дістало найвищу владу від російського народу, і виходить на те, що права великого князя належать тимчасовому правительству. Тимчасове правительство, яке зложило публичну присягу Росії в тому, що воно буде берегти права народу і сили Росії, не може зректися своїх прав до рішення Установчого Зібрания. Хоч правительство уважає своїм обовяз-

ком хоронити права Фінляндії на внутрішній автономії і розвинутії її по думці оголошення в дні 20. березня с. р., та не може воно признавати право фінляндському сейму з власного правосилия перевоплювати ухвалу будучого Установчого Зібрания і права найвищої влади що до фінляндського законодавства і управи. Рішення сейму змінюють відношення Росії й Фінляндії в цілій основі і нарушують основу означеної фінляндської конституції. Отже фінляндський народ повинен сам порішити свою судьбу. Це може стати ся тільки за порозумінням з російським народом. Тимчасове правительство уважає тому слушним скликання дnia 4. квітня 1917 р. сейм розвязати і розписати в найкоротшим речінці, іменно 1. та 2. жовтня 1917 р., нові вибори. Складання нового сейму має бути постановлене найпізніше дnia 1. листопаду. При отворенню сейму буде предложеній йому від правительства проект про уформовання внутрішніх відносин Фінляндії на основі існуючих законів.

Після цього слідують підписи президента міністрів Керенського та інших міністрів.

ВІСТИ ЗІ СВІТА.

МОЖНАРОДНА СОЦІАЛІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

З Штокгольму доносять: Міжнародна соціалістична конференція визначується як невідкладно на день 9. вересня. Президентом її має бути голова Ради робітників і солдатів Чхеїде. Відділ Ради робочих і солдатів порішив узяти організацію її в свої руки. Досі згадилися ся на це, за вимогою большевиків, всі російські партії, а се: меншевики, бунд і соціалреволюціонери, німецька група меншини, англійські лабур-парти і британська соціалістична партія та польська соціалістична партія. Комітет веде переговори в німецькою партією більшості через Адлер і з угорською соціалістичною партією. Італійська партія згодилася взяти участь в залежності від рішення третьої ціммервальської конференції. Конгрес мусить бути отворений під всікими умовами. Він не має займати ся промовами моральності, тільки має творити політику на соціалістично-пролетарській основі.

ЛІБЕРІЯ ВИДАЛА ВІЙНУ НІМЕЧЧИНІ.

З Амстердаму доносять: Після завідомлення з Парижа проголосила муринська держава Ліберія війну Німеччині.

ДОМАГАННЯ ІНДІЙЦІВ.

В Бомбай, в Індії, відбувся конгрес Індійців і виділ магометанських союзів, представників з цілої Індії, дnia 28. і 29. липня, який предложив домагання Індійців від Англії: 1) Правительство Індії повинно бути окремою самоуправною частиною британської держави. 2) Належить завести землі в управі Індії на основі конституції, правосильної з кінематографом. 3) Англійсько-індійське правительство має оголосити негайно всікі противні проекти. 4) Політика гноблення мусить негайно перетворити ся, а борця за право Індії, паню А. Ені Бензант належить негайно випустити з тюрем. Якби правительство не приняло цих постулатів, Індійці відмовляють ся співділити в англійських управних інституціях. Засідання було тайне і крім сих заяв не звістно нічого.